

Ang mga basahon, Samuel ug Mga Hari, nag-asoy sa walay bugto nga kasaysayan sa Israel sulod sa lima ka siglo gikan ni David hangtod sa Pagkabihag nila sa Babilonia.

Unya, miabot ang kalim-an ka tuig sa Pagkabihag. Dili tanan sa katawhan ang gihinginlan. Kasagaran sa nahibilin mga gagmayng mag-uuma. Dili sila hanas sa pagpangulo ug yano ra usab ang ilang pagtoo, mao nga wala silay gibuhat aron sa pagpabangon sa ilang nasod. Salamat kay ang mga Judio nga nabihag nabalik kuyog ni Zorobabel; human sila makasinati ug lisod nga sinugdan, nakahimo ra sila pagbarog ug pagbangon ubos sa pagpangulo ni Esdras ug Nehemias.

Ang mga Reporma nga Gihimo ni Esdras

Dili tanan sa mga Judio mibalik sa ilang yuta. Daghan kanila ang milangyaw ug nanimpalad gawas sa nasod, bisan sa wala pa ang pagkabihag. Daghan ang namuyo na sa Ehipto, sa Asiria, sa Persia. Ang ubang Judio sa Babilonia, tungod sa maayo na nilang pagkabutang, ug sa gihuptan nga maayong katungdanan, wala na makahunahu-nag balik sa kanhi nilang yutang natawhan. Apan kadtong mibalik, miabot isip mga pamilya ug nagkahugpong nga mga pundok; ang mga Judio nga matinud-anon sa mensahe sa mga propeta nga nag-awhag kanila sa pagpabarog pag-usab sa putli ug balaang Israel.

Alang kanila, ang unang hulga nga ilang giatubang mao nga sa nagpuyo sila uban sa mga langyaw ug sa mga Judio nga wala maanad sa ilang misyon, tingalig masuyop ug mawad-ag kadasig. Mao man gani nga ang gihimo ni Esdras ug Nehemias impurtanti kaayo aron ang mga Judio magpabiling magkahiusa halayo sa uban nga lahi kanila. Basaha labi na ang problema sa panagminyoy sa taga gawas (Esd 9-10; Ne 9:2 ug 13:10-30).

Sa paglabay sa panahon, ang balaang sinulat nga gihimo ni Esdras nakatampo og dako sa paghipos sa ubang basahon sa Biblia; gihiusa kini sa unang higayon, hangtod nga ang Balaang Kasulatan nahimong sukaranan sa ilang tinooan. Niadtong panahona, ang mga basahon sa Biblia gitagoan sa mga palasyo ug sa kaparian; igo na alang sa mga tawo ang pagtambong sa naandang seremonyas sa Templo. Si Esdras ang nag-sugod niining bag-ong paagi sa pagsimba diin ang katilingbanong pagbasa sa Biblia nahimong kabahin sa matinoohanong kinabuhi sa katawhan. Kini ang nagdala kanila sa pagtoo nga lig-on ug hingkod. Basaha ang Ne 8. Ang mga binuhat ni Esdras sa paghimo sa Biblia gihinumdoman sa 2 Mac 2:13-14.

Ang mga kausaban ni Esdras nakahimo sa katilingbang Judio nga lahi sa kaniadto nga wala pa sila mabihag. Ang katawhan sa Diyos gipalayo sa ubang tawo pinaagi sa ilang Balaod. Ang hinungdan nganong ingon sila niani mao nga nagpabilin sila pagsimba sa usa ra ka Diyos, ug wala silay nasodnong kaugalingnan. Sa ngalan sa Diyos, ang ilang mga pari naghupot sa gahom sibil ug relihiyon

Ang Basahon ni Esdras ug Nehemias

Sa una, gihiusa kining duha ka basahon nga naghatag ug kasayoran kabahin sa gipanghimo ining duha ka tawo. Makita sa mosunod ang mga ang-ang sa ilang pagpabarog pag-usab sa Judiong katilingban:

Gihatagag kagawasan ni Ciro ang mga Judio pagbalik sa Jerusalem

1^{*} Sa unang tuig sa paghari ni Ciro sa Persia, buot ni Yahweh nga tumanon ni Ciro ang pulong nga iyang gipadangat kang Jeremias. Busa, gipukaw niya ang espiritu sa hari nga maghimo ug magsulat sa mosunod nga kasugoan ug iyang ipadala aron basahon sa tanang dapit sa iyang gingharian: ² “Kini ang giingon ni Ciro, hari sa Persia:

Gihatag kanako ni Yahweh, Diyos sa kalangitan, ang tanang gingharian sa yuta. Gimandoan ako sa pagtukod ug usa ka balay sa Jerusalem, sa kayutaan sa Juda. ³ Mag-uban unta ang Diyos ni bisag kinsa nga sakop sa iyang katawhan. Patungasa sila sa Jerusalem inabagan sa ilang Diyos. Tukoron nila didto ang balay ni Yahweh nga Diyos sa Israel, ang Diyos nga anaa sa Jerusalem. ⁴ Tabangan unta sila sa mga nahibilin bisag asa sila magpuyo pinaagi sa paghatag og plata, bulawan, kagamitan ug mga hayop alang sa byahe. Walay labot kini sa kinasingkasing nga halad alang sa balay sa Diyos sa Jerusalem.”

⁵ Busa, mitindog ang ginikanan sa mga kaliwat sa Juda ug Benjamin, ang mga pari ug mga Levita – ang tanan kansang espiritu gipukaw ug gighat sa Diyos. Mihukom sila nga manungas aron tukoron ang Balay ni Yahweh sa Jerusalem. ⁶ Gihatagan sila sa ilang mga silingan sa tanang matang sa hinabang: bulawan, plata, ka-

gamitan, mga hayop ug mahalong mga butang, walay labot sa kinasingkasing nga halad.

⁷ Gipagawas usab ni Ciro ang tanang kagamitan sa Balay ni Yahweh nga gidala ni Nabucodonosor gikan sa Jerusalem ug gibutang sa balay sa iyang mga diyos. ⁸ Gihatag ni Ciro nga hari sa Persia kining mga butanga kang Mitridates, ang tesorero, ug iyang giihap ug gihatag kang Sesbasar, ang pangulo sa Juda.

⁹ Kini ang lista: Bulawang sudlanan alang sa halad, 30; kopa nga plata, 1,029; ¹⁰ uban pang kopa nga bulawan, 30; pinarisan sa kopa nga plata, 410; uban pang kagamitan, 1,000.

¹¹ Ang kinatibuk-an sa kagamitan nga bulawan ug plata: 5,400. Gidala ni Sesbasar kining tanan, dihang gipabalik sa Jerusalem ang mga bihag sa Babilonia.

Ang mga namalik kuyog ni Zorobabel

2¹ Kini ang taga Juda nga namalik gikan sa pagkabihag: ang gihinginlan ngadto sa Babilonia ni Nabucodonosor, hari sa Babilonia, nga namalik sa tagsa-tagsa ka nasod sa Jerusalem ug Juda. ² Kuyog ni Zorobabel miabot si Yesua, Nehemias, Seraya, Reelaya, Nahamani, Mordekai, Bil-san, Mispar, Bigvai, Rehum ug Baana.

Ang listahan sa mga lalaki sa nasod sa Israel: ³ sa banay ni Paros, 2,172; ⁴ ni Sefatias, 372; ⁵ ni Arah, 775; ⁶ ni Pahat-Moab, sa mga anak nila ni Jesua ug Joad, 2,812; ⁷ ni Elam, 1,254; ⁸ ni Zatu, 945; ⁹ ni Zakai, 760; ¹⁰ ni Bani, 642; ¹¹ ni Bebai, 623; ¹² ni Azgad, 1,222; ¹³ ni Adonikam, 666; ¹⁴ ni Bigvai, 2,056; ¹⁵ ni Adin, 454; ¹⁶ ni Ater, ni Ezekias, 98; ¹⁷ ni Besai, 323; ¹⁸ ni Jora, 112; ¹⁹ ni Hasum, 223; ²⁰ ni Gibar, 95; ²¹ ang mga taga Betlehem, 123; ²² mga taga Netofa, 56; ²³ mga taga Anatot, 128; ²⁴ mga taga Bet-Asmavet, 42; ²⁵ mga taga Kiryat-Jearim, Kefira ug Beerot, 743;

– Nagsugod kini sa kamandoan ni Hari Ciro sa 538 B.C.

– Dihay ubay-ubay nga pundok sa mga binihag nga mibalik sa Jerusalem, diin ubos ni Zorobabel gisugdan ang pagpabangon sa TEMPLO. (Basaha sa Esd 1:1 ngadto sa 4:5 ug 4:24 ngadto sa 6:2).

– Dayon, misulay ang mga kaaway sa mga Judio pagsanta sa subling pagtukod Sa SYUDAD (Esd 4:7-23).

– Sa mga tuig 458, B.C., lig-ong giuamol ni Esdras ang katilingban: iyang gigamit ang Balaod ni Moises isip batakang balaod (basa sa Esd 7 ngadto sa 10).

– Sa tuig 445, miabot si Nehemias gikan sa Persia, ug iyang gitukod pag-usab ANG MGA PARIL ug gidumala ang Jerusalem sulod sa dose ka tuig.

– Sa kataposan, anaa ang ikaduhang misyon ni Nehemias sa tuig 425 (basa sa Ne 13).

²⁶ ang taga Romang Geba, 621; ²⁷ mga taga Mikmas, 122; ²⁸ mga taga Betel ug Ali, 223; ²⁹ mga taga Nebo, 52; ³⁰ mga taga Magbis, 156; ³¹ mga taga Elam, 1,254; ³² mga taga Harim, 320; ³³ mga taga Lod, Hadid ug Ono, 725; ³⁴ mga taga Jerico, 345; ³⁵ taga Senaa, 3,630.

³⁶ Mga pari sa banay ni Jedaya o banay ni Jesua, 973; ³⁷ ni Imer, 1,052; ³⁸ ni Pasur, 1,247; ³⁹ ni Harim, 1,017.

⁴⁰ Mga Levita: mga kaliwat ni Jesua, Kadmiel ug Hodavias, 74.

⁴¹ Mga musikero sa Templo: sa banay ni Azaf, 128.

⁴² Mga magbalantay sa pultahan: sa mga banay ni Sallum, Ater, Talmon, Akub, Hatita ug Sobai, 139.

⁴³ Mga gihatag sa templo: sa mga banay ni Ziha, Hazufa, Tabaot, ⁴⁴ Keros, Siaha, Padon, ⁴⁵ Lebana, Hagaba, Akub, ⁴⁶ Hagab, Salmal, Hanan, ⁴⁷ Gidel, Gahar, Reaya, ⁴⁸ Rezin, Nakoda, Gozam, ⁴⁹ Uza, Pasea, Besai, ⁵⁰ Asna, ang mga Meyumita, ang mga Nepisita; ⁵¹ Bakbak, Hakupa, Harhur, ⁵² Bazlut, Mehida, Harsa, ⁵³ Barkos, Sisera, Tema, ⁵⁴ Nezia ug Hatifa.

⁵⁵ Sa mga banay sa mga alagad ni Solomon: mga kaliwat ni Sotai, Hasoferet, Peruda, ⁵⁶ Yaala, Darkon, Gidel, ⁵⁷ Sefatias, Hotil, Pokere-Hazzebaim ug Ami. ⁵⁸ Ang kinatibuk-an sa mga gihatag ug mga anak sa mga alagad ni Solomon: 392.

⁵⁹ Kini ang gikan sa Tel-Harsa, Kerub, Adon ug Imer, nga dili makapamatuod kon Israelita ba gayod ang ilang kagikan nga kaliwatan ug katawhan: ⁶⁰ sa mga banay ni Delaya, Tobias ug Nekoda: 652. ⁶¹ Ug sa mga pari usab: ang mga banay ni Hobaya, Hakoz ug Barzilai nga nakapangasawa sa usa sa mga anak ni Barzilai nga taga Gilead, ug dinhi gisunod ang ngalan. ⁶² Gipangita niining tawhana ang ilang mga ngalan sa listahan sa ilang kagikan apan wala kini makita busa, dili na sila mahimong magpa-

ri kay hugaw sila. ⁶³ Gidid-an sila sa gobernador pagkaon sa mga balaang pagkaon hangtod nga dili makakaplag og usa ka pari nga mangonsulta sa Urim ug Tumin.

⁶⁴ Mikabat sa 42,360 ang tibukog tigom, ⁶⁵ wala pay labot sa mga ulipon ug sulugong babaye nga mikabat usab sa 7,337 ug ang 200 nga mag-aawit nga lalaki ug babaye. ⁶⁶ Ang mga kabayo, 736; 245 ang mga mula; ⁶⁷ ang mga kamelyo, 435; mga asno, 6,720.

⁶⁸ Kinasingkasing nga naghalad ang pipila sa mga pangulo sa banay sa pag-abot nila sa Balay ni Yahweh sa Jerusalem. Kini ang mga halad aron matukod pag-usab ang Balay sa Diyos sa naandang dapit: ⁶⁹ mikabat og 1,000 ka drakma nga bulawan; 5,000 ka sukod sa plata ug 100 ka sapot sa pari. Naghatag sila sa panudlanan sa bahandi alang niining trabahoa kutob sa ilang mahimo.

⁷⁰ Namuyo sa Jerusalem ang mga pari, mga Levita ug ang usa ka bahin sa nasod; ang tagsa-tagsa ka mag-aawit sa Templo, mga katabang ug uban pang Israelita.

Ang pagtukod pag-usab sa altar

3¹ Sa ikatulo ka bulan diha na sa ilang mga syudad ang mga Israelita. Niadtong panahona, nagtigom ang katawhan sa Jerusalem.

² Gisugdan pagtukod pag-usab ang altar sa Diyos sa Israel ni Josue, anak ni Sealtiel, uban ang iyang mga igsoon aron sa paghalad sa mga halad-sinunog, sumala sa nasulat sa Balaod ni Moises nga alagad sa Diyos.

³ Gitukod nila ang altar sa daang nahimutangan tungod sa kahadlok sa taga didto, ug naghalad sila kang Yahweh sa mga halad-sinunog ug ang sakripisyo sa buntag ug sa gabii. ⁴ Gisaulog nila ang Pangilil sa mga Tabernakulo sumala sa nasu-

• **1.1** Dihang nakita ni Ciro, imperador sa Persia, ang daghang Judio ang gibihag sa Babilonia, naaghat siya sa pagpapauli kanila sa yutang natawhan.

Bisag si Ciro wala makaila ug wala magsimba sa matuod nga Diyos, bukas siya mahitungod sa tinooan. Nagdayag ang Biblia kaniya isip tawong gipaluyohan sa Diyos sa pagpalingkawas sa katawhang dinaugdaog.

Atong mamatikdan nga kadto rang mga tawong andam nga molingkawas ang gipapauli sa ilang yutang gigigikanan. Walay kalingkawasan alang sa mga tawong buot kanunayang matulog ug midumili pagmata. Ang mga tawo nga mibalik pagpauli mao ang tanan kansang espiritu gipukaw ug giaghat sa Diyos.

Aron masabtan ang Esdras, makatabang kon mahibaloan nga bisan pa sa kamandoan ni Ciro, ang Jerusalem nagpabilin nga ubos sa mando sa Samaria. Mao nga anaay kalisdad-

ang giatubang kay ang kadagkoan sa Samaria dili gustong malabwan sa mga iladong tawo sa Juda nga bag-o pang nabalik gikan sa 70 anyos nga pagkabihag.

• **3.1** Alang sa mga Judio, ang pagpabangon pag-usab sa Templo, kahigayonan sa pagdiskobre pag-usab sa dako nga kalainan tali kanila ug sa ubang nasod, kay nagsimba sila ug nag-alagad sa usa ra ka Diyos. Nagmatuod usab kami sa usa ka katawhan nga lig-ong nagkahiusa gumikan sa buluhaton nga ilang gihugopon.

Makita nato nga sa bag-o pa silang nangabot gikan sa pagkabihag, madasigon silang mitanyag sa tanang kinahanglanon aron pagtukod sa Templo (2:68). Apan milabay ang 20 ka tuig una pa sila makatuman niining ilang gipanaad gumikan sa aghat ni propeta Ageo ug Zacarias.

lat, ug naghalad sa mga halad-sinunog adlaw adlaw sumala sa nabatasan. ⁵ Pagkahuman, gihalad ang halad-sinunog alang sa Adlaw sa Pahulay, sa bag-ong bulan ug sa mga Pyesta ni Yahweh, lakip ang in-adlaw-adlaw ug kinasingkasing nga halad alang kang Yahweh.

⁶ Nagsugod silag buhat sa mga halad-sinunog sa unang adlaw sa ikapitong bulan sa wala pa ipahimutang ang sukaranan sa balay ni Yahweh.

⁷ Gihatagan nilag kwarta ang tigsapsap sa mga bato, ang mga kantero ug panday. Gihatagan nilag pagkaon ang mga taga Sidon ug Tiro aron ipatabok sa dagat ang sedro gikan sa Lebanon ug dad-on sa Yapo sumala sa pagtugot ni Ciro nga hari sa Persia. ⁸ Sa ikaduhang bulan sa ikaduha ka tuig, pag-abot nila sa balay sa Diyos sa Jerusalem, ang trabaho nasugdan na ni Zorobabel, anak ni Sealtiel, ug Josue, anak ni Jozadak ug sa uban pang igsoon, sa mga pari, sa mga Levita ug tanan nga namalik sa Jerusalem gikan sa dapit diin sila gihinginlan. Gituboy nila ang mga Levita nga may 20 ka tuig ang pangidaron pataas nga magdumala sa trabaho sa balay ni Yahweh.

⁹ Nagkahiusa sila si Josue ug ang iyang mga anak ug mga igsoon, si Kadmiel ug ang iyang mga anak, ug ang mga anak ni Hodabya nga ilang dumalahon ang mga mamumuo sa Balay sa Diyos. ¹⁰ Dihang natukod na sa mga mamumuo ang sukaranan sa templo ni Yahweh, mibarang usab ang mga pari nga nagsul-ob ug lino nga may trompeta. Diha usab ang mga Levita, anak ni Asaf, nga nagdalag piyangpiyang alang sa paghimaya sa Diyos. Giawit nila ang mga salmo ni David, hari sa Israel.

¹¹ Naghalad sila ug mga awit ug pagdayeg kang Yahweh: “Kay siya maayo, kay walay hunong ang iyang paghigugma sa Israel.”

Naninggit sa makusog ang katawhan sa pagdayeg kang Yahweh kay napahilon na ang sukaranan sa balay ni Yahweh.

• 4.1 Uban sa pagpaluyo ni propeta Hageo (Ag 2:10), midumili ang mga Judio pagdawat ug tabang gikan sa mga Samariyanhon aron pagbangon sa Templo. Dili sila buot nga masagolan ug “hugaw” kining relihiyosong paninguha. Sa laing pagkasulti, hugot ang ilang tinguha pag-umol ug katilingban pinasikad sa gisugo sa Balaod, ug dili sila makadawat nga ang mga tawong wala makabig mangangkon usab sa Templo.

Mao gihapon ang nahitabo karon. Bisag bukas kitang modawat kang bisag kinsa, dili nato ipiyal ang mga butang nga balaan ni ang pagpangulo sa mga katilingban, sa mga tawong dili nato kauban. Labaw pa nga dili ma-

Nanghilak ang kadaghanan sa mga pari, mga Levita ug uban pang tigulang nga pangulo sa katawhan nga nakasaksi sa unang Balay, samtang gipahimutang ang sukaranan.

¹² Apan misinggit usab ang uban sa kalipay, ¹³ ug dili mahibaloan sa katawhan ang singgit sa kalipay o singgit sa kaguol. Kusog kaayo ang ilang singgit ug miabot kini sa halayo nga dapit. Nadungog sa layo ang tingog.

Nahunong ang trabaho

4 ¹ Sa pagkadungog sa mga kaaway sa mga Juda ug Jerusalem nga natukod sa mga namalik gikan sa dapit diin sila gihinginlan, ang balay alampuanan ni Yahweh nga Diyos sa Israel, ² giadto nila si Zorobabel, si Josue ug ang mga pangulo sa mga panimalay ug giingnan: “Tugti kani nga motabang kaninyo sa pagtrabaho kay nagtawag usab kami sa inyong Diyos ug naghalad kaniya sa mga halad-sinunog sukad pa sa panahon ni Esar Haddon, hari sa Asiria nga nagdala kanamo dinhi.”

³ Mitubag si Zorobabel, si Josue ug ang mga pangulo sa mga kaliwat sa Israel: “Dili kamo makauban kanamo. Kami lang ang motukod sa balay alang kang Yahweh nga Diyos sa Israel. Kini ang sugo ni Ciro nga hari sa Persia.”

⁴ Busa, ang taga didto nanghulga sa katawhan sa Juda, ilang gihadlok aron dili makatukod sa balay. ⁵ Gibayaran nila ang pipila ka magtatambag sa hari. Gibabagan nila ang proyekto sa tibuok gingharian ni Ciro hangtod kang Dario, hari sa Persia.

Sugilanon nga walay kalambigitan

• ⁶ Sa sinugdan, sa paghari ni Herhes, nagsulat sila ug sumbong batok sa taga Juda ug Jerusalem. ⁷ Sa panahon ni Artaherhes, hari sa Persia, gisulatan si Artaherhes ni Bislam, Midredates, Tabeel ug ang tanang kaabin ni Artaherhes. Gisulat kini sa Arameo, unya gihubad. Mao kini ang sulat:

kadawat ang Simbahan ug mga hinabang nga politikanhon, kay mao lang kini ang mopungong sa iyang kagawasan.

Ang istorya nagsugod sa 4:1-5 ug mipadayan sa ulohan 5 ug 6. Nagpabiling lig-on sa pagtoo ang mga Judio, uban sa panabang sa Diyos. Gitabangan usab sila ni Tatenai, ang Persianong gobernador sa probinsya sa Kasadpang Eufrates, lakip na ang Palestina diin ang Samaria ulohan.

• 6. Ang sulat nga makita sa 4:6-23, naglakbit sa ulahi nga pagpanghilabot sa mga Samariyanhong kadagkoan dihang pipila ka tuig milabay ang mga Judio misulay pagtukod og pari sa Jerusalem.

⁸“Gikan kang Rehun, gobernador ug kang Simsay, ang sekretaryo, ⁹ilang kaubanan nga maghuhukom, mga opisyal ug sa tanan nga pangulo sa Persia, ang taga Ereka Babilonia, ug taga Susa o ang mga Elamita, ¹⁰ug gikan sa ubang nasod nga gipalagpot sa bantogang Asurbanipal ug gipapuyo sa mga syudad sa Samaria ug sa uban pang dapit sa probinsiya tabok sa Suba.”

¹¹Kini ang mensahe nga gipadala kang Hari Artaherhes: “Nangumusta kaninyo ang inyong alagad tabok sa Suba.

¹²Angay nga mahibaloan sa hari, nga anaa sa Jerusalem ang mga Judio nga milusad gikan kaninyo. Tukoron nila pag-usab ang nadaut nga syudad. Gitukod nila pag-usab ang mga paril, ug gayo ang mga pundasyon. ¹³Angay nga mahibaloan sa hari, nga sa panahon nga matukod pag-usab kining mao nga syudad ug mahuman ang mga paril, dili ni sila mobayad sa buhis o sa bisag unsang mga balayronon. Sa kaulhatian, makadaot kini sa mga hari.

¹⁴Giatiiman kini sa palasyo. Dili lami buot masinati ang hari. Busa, gipahibalo namo ang hari, ¹⁵aron usisahon ang mga libro sa mga panghitabo sa inyong kagikanaan. Niini nga libro makita nga masukolon kining maong syudad. Nakasamok kini sa mga hari ug sa mga probinsiya, sinugdan sa mga rebolusyon gikan pa niadtong unang panahon. Kini ang hinungdan sa pagkalumpag sa syudad. ¹⁶Gipasidaan namo sa hari nga kun matukod pag-usab ang maong syudad ug mabalik sa naandan ang mga paril, wala nay mahibilin nga kayutaan alang kaninyo tabok sa Suba.”

¹⁷Ania ang tubag sa hari:

“Ngadto kang Rehun, ang gobernador; kang Simsay, ang sekretaryo; ug sa tanan nilang kauban nga anaa sa Samaria ug sa ubang dapit sa daplin sa Suba: Mga Pangu-musta.

¹⁸Akong gibasa ang matag pulong sa inyong mensahe. ¹⁹Nagsugo ako pagsusi niining mga butanga. Nasota ko nga gikan sa karaang panahon mialsa na ang maong mga tawo nianang syudadara.

²⁰Ang Jerusalem makabaton ug mga gamhanang hari, nga nahimong mga pangulo sa tibuok kayutaan tabok sa Suba. Nagdawat silag mga buhis.

²¹Busa, pakganga ninyo sila sa ilang gibuhat; ayaw ipatukod pag-usab ang syudad nga wala akong pagtugot. ²²Patalinghugi ninyo kining mga butanga, basig mosamot ang kadaot sa gingharian.”

²³Pagbasa ni Rehun nga gobernador, ni Simsay nga sekretaryo ug sa ilang kaubanan, sa mensahe ni Hari Artaherhes, giadto dayon nila ang mga Judio sa Jerusalem. Gigamit nila ang kusog ug kapintas sa pagpahunong sa trabaho.

²⁴Busa, nahunong ang trabaho sa balay sa Diyos sa Jerusalem. Nahunong kini hangtod sa ikaduha ka tuig sa paghari ni Dario sa Persia.

Gipadayon ang pagtukod sa Templo

5¹ Namulong sa ngalan sa Diyos sa Israel nga nag-uban kanila, si Propeta Ageo ug Zacarias, anak ni Iddo, sa mga Judio sa Juda ug Jerusalem. ²Sa pagkadungog gisugdan ni Zorobabel, anak ni Sealtiel, ug Josue, anak ni Josadak, pagtukod pag-usab sa balay sa Diyos sa Jerusalem. Gitabangan sila sa mga propeta sa Diyos. ³Unya, miabot si Tatenai nga gobernador sa probinsiya tabok sa Suba ug si Setar-Boznai, uban sa ilang magtatambag nga miingon: “Kinsay nagsugo kaninyo pagtukod pag-usab ining Balay ug sa iyang paril?” ⁴Nangutana usab sila: “Kinsay nag-himo niining balaya?”

⁵Apan gibuligan sa Diyos ang mga pangulo sa Judio, mao nga wala sila pahunong pagtrabaho hangtod nga nasayran kini ni Hari Dario ug nadawat ang iyang mensahe bahin niini.

⁶Ania ang kopya sa mensahe nga gipadala ni Hari Dario kang Tatenai, gobernador sa probinsiya tabok sa suba ug Setar-Boznai ug sa ilang mga magtatambag nga taga Persia tabok sa Suba:

⁷“Kalinaw alang kang Hari Dario.

⁸Angay nga mahibaloan sa hari nga miadto kami sa Balay sa Gamhanang Diyos sa probinsiya sa Juda. Gitukod kini sa sinapsap nga bato ug gibutangan ug mga troso ang mga paril aron malig-on. Dali ang pagkahimo niini. ⁹Gipangutana namo ang mga magulang: ‘Kinsay nagsugo kaninyo pagtukod sa maong Balay ug paghuman sa santwaryo?’ ¹⁰Gipangutana usab namo ang ilang mga ngalan aron ilista ug among ipahibalo kanimo.

¹¹Kini ang ilang tubag: ‘Mga alagad kami sa Diyos sa langit ug sa yuta. Tukoron namo pag-usab ang Balay nga gitukod sa daghang katuigan nga milabay. Gipatukod niini ug iyang gipahuman sa usa ka gamhanang hari sa Israel. ¹²Apan gipalagot sa among katigulangan ang Diyos sa langit. Busa, gitugyan sila sa kamot ni Nabucodonosor nga Kaldeo, hari sa Babilonia. Gipikan niya kining Balay ug gibihag ang katawhan.

¹³Apan sa unang tuig sa paghari ni Ciro sa Babilonia, nagpagawas ug kamandoan ang hari sa pagtukod pag-usab sa maong Balay sa Diyos. ¹⁴Gisalig ni Ciro kang Sesbasar nga gituboy pagkagobernador, ang kagamitang bulawan ug plata sa Balay sa Diyos. Kining tanan gikuha ni Nabucodonosor sa templo sa Jerusalem ug gibutang sa templo sa Babilonia. ¹⁵Miingon siya kang Sesbasar: ‘Kuhaa kining mga gamit

ug dad-a sa templo sa Jerusalem. Tukora pag-usab ang balay sa Diyos sa daang nahimutangan. ¹⁶Busa, miadto si Sesbasar ug gibusang ang mga pundasyon sa Balay sa Diyos sa Jerusalem nga gitrabaho gikan kaniadto hangtod karon. Apan wala gihaon mahuman.

¹⁷Karon kon buot ang hari, ipasusi niya ang sudlanang harianon sa bahandi sa Babilonia. Magmatuod kini kon nagpaga-was ba og kamandoan si Hari Ciro pagtukod pag-usab sa Balay sa Diyos sa Jerusalem. Pahibal-on unta kami sa hari sa iyang hukom bahin niini.”

Giuyonan ni Dario ang pagtukod sa Templo

6 ¹Nagsugo si Hari Dario nga usisahon ang sudlanan sa bahandi sa Babilonia diin gitagoan ang mga libro. ²Sa Ectabana, pinarilang syudad sa probinsiya sa Media, may nakaplagan nga rolyo diin nasulat:

³“Sa unang tuig sa iyang paghari, nagpagawas si Hari Ciro ug kamandoan mahitungod sa Balay sa Diyos sa Jerusalem: Tukora pag-usab ang Balay sa Diyos nga may 30 ka metros ang gitas-on ug gilapdon aron mahalad didto ang mga sakripisyo. Butangi ang Balay ug mga pundasyon nga ⁴adunay tulo ka patong sa sinapsap nga bato ug usa ka laray sa kahoy. Ang palasyo manubag sa tanang gasto. ⁵Ibalik usab ang mga gamit nga bulawan ug plata nga gikuha ni Nabucodonosor sa templo sa Jerusalem ug gidala sa Babilonia. Ibutang kini sa tagsa-tagsa ka dapit sa Balay sa Diyos, sa templo sa Jerusalem.

⁶Busa, ayaw kamog panghilabot: kamo si Tatenai nga gobernador sa probinsiya tabok sa Suba, Setar-Boznai ug mga magtatambag nga taga Persia tabok sa Suba. ⁷Pasagdi ang pagtukod niining Balaya. Tukoron sa gobernador sa mga Judio ug sa mga pangulo ang Balay sa Diyos sa daang nahimutangan.

⁸Nagsugo usab nga inyo kining buhaton aron pagtabang sa mga pangulo sa mga Judio pagtukod pag-usab sa Balay sa Diyos: gikan sa mga buhis sa probinsiya tabok sa Suba nga alang sa hari, bayran ninyo sa husto ug sa walay langan ang mga gasto. ⁹Walay kulang ang ihatag kanila adlaw adlaw; hatagan sila sa bisag unsang panginahanngan alang sa mga sakripisyo sa Diyos sa langit: mga nating toro, lalaking karnero, kordero, trigo, asin, bino ug lana sumala sa pangayoon sa pari sa Jerusalem. ¹⁰Busa, maghalad silag mga halad-sinunog nga may madanihong kahumot alang sa Diyos sa langit. Panalanginan ang kinabuhi sa hari ug sa iyang mga anak.

¹¹Ako usab ang mosunod: kon may mosupak sa maong kasugoan, tangtangan ang usa ka sablayan sa iyang balay ug dinhi

siya bitayon. Gub-on ang balay tungod sa iyang pagbatok. ¹²Lumpagon unta sa Diyos, kansang Ngalan nagpuyo didto, ang tanang masupilon, hari o katawhan, nga mosupak ug magtinguha pagpukan sa Balay sa Diyos sa Jerusalem. Ako si Dario ang naghatag sa maong kasugoan. Tumanon kini dayon.”

¹³Ang sugo ni Hari Dario gituman ni Tatenai, ang gobernador sa kayutaan sa tabok sa Suba, ni Setar-Boznai ug sa mga magtatambag. ¹⁴Malamposong gipadayon sa mga pangulo sa mga Judio ang ilang pagtukod, sumala sa giingon ni propeta Ageo ug ni Zacarias, anak ni Ildo. Gipadayan nila ug gihuman ang trabaho sumala sa sugo sa Diyos sa Israel ug sa mga dikreto ni Ciro ug Dario. ¹⁵Nahuman ang Balay sa ikatulong adlaw sa bulan sa Adar sa ikaunom ka tuig sa paghari ni Dario.

¹⁶Malipayong gisaulog sa mga Israelita, mga pari ug Levita ug sa tanang namalik gikan sa pagkabinihag, ang pagpahinungod sa Balay sa Diyos. ¹⁷Naghalad silag 100 ka toro pahinungod sa Balay, 200 ka kanding laki ug 400 ka batan-ong karnero, ug 12 ka kanding isip halad alang sa kasalanan sa tibuok Israel sumala sa gidaghanon sa mga tribo sa Israel.

¹⁸Pagkahuman, gipahinungdan nila ang mga pari sumala sa ilang pundok, ug ang mga Levita sumala sa ilang grupo aron mag-alagad sa Balay sa Diyos sa Jerusalem, sama sa nasulat sa Basahon ni Moises.

¹⁹Sa ika-14 ka adlaw sa unang bulan, gisaulog sa mga namalik gikan sa pagkabinihag ang pangilin sa pagsaylo. ²⁰Naghiusa ang mga pari ug Levita pagpanglimpyo sa kaugalingon. Busa, giuhaw nila ang batan-ong karnero alang sa Paskuwa sa tanang namalik gikan sa pagkabinihag, alang sa isigkapari ug alang sa kaugalingon.

²¹Nangaon sa karnero sa Paskuwa ang mga Israelita nga namalik gikan sa pagkabinihag, lakip ang mga tawong mitalikod sa batasan sa mga dili Judio nga mikuyog kanila aron pagpangita kang Yahweh nga Diyos sa Israel. ²²Gisaulog nila sa kalipay ang Pyesta sa Pan nga walay Patubo. Nalipay kaayo sila sa gibuhat ni Yahweh pagpakigsandurot sa Asiria kanila ug pagtugot nga ipadayon pag-usab ang pagtukod sa Balay sa Diyos sa Israel.

Miabot si Esdras sa Jerusalem

7 ¹Pagkahuman, sa paghari ni Artaherhes sa Persia, miabot gikan sa Babilonia si Esdras, anak ni Seraya. Kaliwatan siya ni Azarias, Helkias, ²Salum, Zaddock, Ahitub, ³Amarias, Azarias, Merayot, ⁴Zeraya, Uzzi, Abisua, Eleazar ug ni Aaron nga pangulong pari.

⁶ Si Esdras eskribiyenti, hanas sa Balaod nga gihatag kang Moises ni Yahweh, Diyos sa Israel. Nag-uban kaniya ang kamot ni Yahweh nga iyang Diyos busa, gihatag kaniya sa hari ang tanan niyang gipangayo. ⁷ Mitungas usab sa Jerusalem sa ikapito ka tuig ni Hari Artaherhes ang daghang Israelita, pari, Levita, mag-aawit, mga gwardiya sa pultahan, ug ang mga sulugoon sa templo.

⁸ Miabot si Esdras sa Jerusalem sa ikawalo ka bulan sa ikapito ka tuig sa hari. ⁹ Gitakda niya sa unang adlaw sa unang bulan ang pagbiya sa Babilonia. Miabot siya sa Jerusalem sa unang adlaw sa ikalima ka bulan, kay nag-uban man kaniya ang maayong kamot sa iyang Diyos. ¹⁰ Gihatag ni Esdras ang kaugalingon sa pagtuon sa Balaod ni Yahweh aron matuman ug matudlo ang balaod ug ang mga lagda sa Israel.

¹¹ Kini ang kopya sa mensahe nga gihatag ni Hari Artaherhes kang Esdras, pari ug eskribiyenti sa mga sugo ni Yahweh ug sa iyang mga balaod alang sa Israel.

¹² "Gikan kang Artaherhes, hari sa mga hari, alang kang Esdras, nga pari ug eskribiyenti, hanas sa Balaod sa Diyos sa langit..."

¹³ Akong gimbut-an nga makabiya ku-yog kanimo ang tanang Israelita, mga pari, ug mga Levita, nga anaa sa akong gingharian, nga buot moadto sa Jerusalem. ¹⁴ Ipadala ka sa hari ug sa pito ka magtatambag aron susihon kun giunsa pagsunod sa Juda ug Jerusalem ang Balaod sa Diyos nga naa sa imong kamot. ¹⁵ Dad-a ang bulawan ug plata nga gihalal sa hari ug sa iyang pito ka magtatambag alang sa Diyos sa Israel, kansang Balay anaa sa Jerusalem. ¹⁶ Dad-

a usab ang tanang plata ug bulawan nga imong natigom sa Babilonia, mga halad nga kinasingkasing sa katawhan ug sa mga pari alang sa Balay sa Diyos sa Jerusalem.

¹⁷ Paningkamot nga makapalit ka ug mga batan-ong toro, karnerong laki, batan-ong karnero, ug tanang halad-pagkaon ug ilimnon sa altar sa Balay sa Diyos sa Jerusalem. ¹⁸ Gamita ang nahibiling plata ug bulawan alang sa bisag unsa nga mitooan nimo ug sa imong kaubanan nga maayo ug uyon sa kabubut-on sa inyong Diyos.

¹⁹ Ibutang atubangan sa Diyos didto sa Jerusalem ang mga sudlanan nga gihatag kanimo alang sa pag-alagad sa balay sa imong Diyos; ²⁰ unya, pagkuha sa mga panudlanan sa hari sa tanang gikinahanglan alang sa pagbayad sa mga gasto sa Balay sa imong Diyos.

• ²¹ Ako si Hari Artaherhes ang nagmando sa tanang tig-atiman sa mga bahandi sa kayutaan tabok sa Suba nga patumanan sa tanang pangayoan nila si Esdras nga pari ug eskribiyenti, ug hanas sa Balaod sa Diyos sa langit. ²² Ihatag hangtod sa 100 ka bare-tang plata, 100 ka sakong trigo, 100 ka sukod sa alak ug 100 ka sukod sa lana, ug tanang asin nga iyang gikinahanglan. ²³ Sunda sa tumang pag-amping ang tanang isugo sa Diyos sa langit alang sa iyang Balay aron dili kapahimungtan ang gingharian, ang hari ug ang iyang mga anak.

²⁴ Gipahibalo usab namo nga dili pangayoag mga buhis, kontribusyon o uban pang bayranan ang mga pari, mga Levita, mga mag-aawit, mga gwardiya sa pultahan, ug mga sulugoon niing Balay sa Diyos.

²⁵ Ikaw, Esdras, sumala sa kinaadman sa imong Diyos nga nag-uban kanimo,

• **7.1** Mga 60 na ka tuig nga milabay tunga-tunga sa giasoy sa ulohan 6, ang Paskuwa sa mga Judio sa tuig 515 ug sa kang Esdras nga pagmision. Tingalig nakaanha si Esdras sa tuig 458. Apan mahimong nakaanha usab siya sa tuig 427, human sa unang pagmision ni Nehemias. Busa, kining mga ulohan 7 ngadto sa 10 angay nga basahon human sa ulohan 6 sa Nehemias.

Si Esdras didto sa Persianong lalawigan sa Babilonia, giisip nga tinugyanan alang sa relihiyosong kalihokan sa mga Judio didto. Pari siya nga nasakop sa mga pundok nga nakapamalandong ug maayo sa Balaod ni Moises sa pagtudlo ni Ezekiel. Gitigom nila ang lainlaing teksto ug sila gani tingali ang naghikay sa mga basahon sa Biblia nga gitawag nilag "ang Balaod" gikan sa Genesis hangtod sa Deuteronomio. Nasabtan niining mga pari nga ang Israel nagsugod na sa bag-ong yugto sa kasaysayan. Ang mga Judio nga nabalik gikan sa pagkabi-hag gikinahanglang magiyahan sa Balaod sa Diyos. Kining balaod nga nagpalayo sa mga Judio gikan sa mga dili Judio ug naggiya sa

ilang pagkinabuhi, nahimong sukaranan sa relihiyosong katilingban, ingon man sa politikanhon, diin nahimo silang nahiusang katawhan.

Sa pag-anha sa Jerusalem, dala ang opisyal nga misyon, buot ni Esdras ipakanaog sa katawhan, ang Balaod ni Moises, nga niining panahona, hingpit nang nahimo; sugod dinhi ang Judio nga katawhan nahimong katawhan sa Balaod.

Ang Balaod moomol sa mga Judio sa mas matoohon ug responsabl nga katawhan kinsa nag-alagad sa Diyos sa tanang butang. Apan kini usab mahimong magdala ug piligro sa kalibog tali sa lunsay nga pagtoo ug sa pagtuman sa mga tulumanon. Kay dihang isipon sa tawo nga ang pagsimba sa Templo ug pagtuman sa tulumanon mao ang pag-alagad sa Diyos mawad-an siya sa pagpakabana sa pinakabilihong butang sa kinabuhi.

• **21.** Timan-i kining maong pahina diin si Esdras, ang estrikto nga magtutudlo sa Balaod, makita nga tawhanon ug gigagustohan sa kadaghanan.

pagpili sa mga maghuhukom ug tigdumala nga sakop sa hukumanan sa tibuok katawhan sa Suba, sa tanan nga nakahibalo sa Balaod sa imong Diyos. Itudlo sila sa mga wala makahibalo.

²⁶ Silotan sa bug-at nga silot sa kamatayan, paghingilin, sa multa o pagbilanggo ang dili motuman sa Balaod sa Diyos ug sa Balaod sa hari.”

²⁷ Dayegon si Yahweh, ang Diyos sa among kagikanan, nga nagpukaw sa pagbati sa hari aron tukoron ang Balay ni Yahweh sa Jerusalem. ²⁸ Siya ang nagbuhat nga kahimut-an ako sa hari, sa iyang mga magtatambag ug sa tanan niyang labawang pangulo. Nagmalig-on ang akong kaugalingon kay nag-uban man kanako ang kamot sa akong Diyos. Gihiusa ko ang kadaghanan sa Israel aron manguban sila kanako.

Ang Kaubanan ni Esdras

8¹ Kini ang kadagkoan sa tibuok katawhan nga akong kuyog pagbiya sa Babilonia, sa paghari ni Hari Artaherhes. Ania usab ang ilang kaliwat.

² Sa kaliwat ni Pinhas, si Gersom; sa kaliwat ni Itamar: si Daniel; sa kaliwat ni David: si Hatus; ³ sa mga apo ni Secanias; sa banay ni Paros: si Zacarias; 150 ka lalaki; ⁴ sa kaliwat ni Pahat-Moab: si Eliyonai nga anak ni Zeraias, 200 ka mga lalaki; ⁵ sa banay ni Zatu: si Secanias nga anak ni Yahaziel, 300 ka lalaki; ⁶ sa banay ni Adin: si Ebed anak ni Jonatan 50 ka lalaki; ⁷ sa banay ni Elam: si Yesaias nga anak ni Atalia, 70 ka lalaki; ⁸ sa banay ni Sefatias: si Zebadias nga anak ni Mikael, 80 ka lalaki; ⁹ sa banay ni Yoab: si Obadia nga anak ni Yahiel, 218 ka lalaki; ¹⁰ sa banay ni Bani: si Selomit nga anak ni Yosipeas, 160 ka lalaki; ¹¹ sa banay kini Bebai: si Zacarias nga anak ni Bebai, ug 28 ka lalaki; ¹² sa banay ni Azgad: si Yohanan nga anak ni Hakkatan, 110 ka lalaki; ¹³ sa kaliwat ni Adonikam: mga batan-ong lalaki nga mao si Elipelet, Yeil ug Semayas, 60 ka lalaki; ¹⁴ sa banay ni Begvai: si Utai nga anak ni Zaccur ug 70 ka lalaki.

¹⁵ Ako silang gitigom daplin sa suba nga mihaw-as paingon sa Ahava. Tulo ka adlaw kaming nagpundo didto. Human ko sila susihag tagsa-tagsa, wala akoy nakita nga gikan sa tribo sa Levi. ¹⁶ Busa, gipatawag ko ang mga pangulo – si Eliezer, Ariel, Semaya, Elnatan Jorib, Zacarias, ug Masulam, ug ang mga eskribyenti, si Jayarib ug Elenatan. ¹⁷ Gipaadto ko sila kang Iddo, ang pangulo nga atua sa Kasipya; gisulti ko kanila ang igsusulti nila kang Iddo ug sa iyang mga igsoon sa Kasipya aron padadan kami ng maglagad sa Balay sa Diyos.

¹⁸ Mitabang kanamo ang kamot sa

Diyos. Busa, gipadala kanamo si Serebias, utokang lalaki nga anak ni Mahli nga anak sab ni Levi, anak ni Israel. Uban kaniya ang ¹⁸ ka lalaki, mga anak ug igsoon, ¹⁹ si Hasabeas nga kuyog kang Jesaias, gikan sa mga anak ni Merari, ug ang iyang mga anak ug igsoon lalaki. ²⁰ Silang tanan, ²⁰ ug sa mga “sulugoon” nga gitagana ni David sa mga pangulo aron motabang sa mga Levita: ²²² ka lalaki, kansang ngalan nasulat na.

²¹ Didto sa pangpang sa Suba Ahava, nagmando ako pagpuasa aron makapaubos kami atubangan sa among Diyos, ug iampo niya ang mahimayaong panaw alang kanamo ug sa among mga anak ug sa tanan namong kabtangan. ²² Naulaw na akong mangayo sa hari ug mga sundalo ug mga kabalyero nga manalipod kanamo batok sa mga kaaway sa dalan. Miingon kanamo ang hari: “Nagtabang ang kamot sa Diyos sa tanang nangita kaniya; apun ang dako niyang kasuko mahiagoman sa mga nagsalikwag kaniya. ²³ Busa, nagpuasa kami ug mitawag sa among Diyos alang sa among tinguha, ug iya kaming gidungog.

²⁴ Nagpili akog 12 ka pangulo sa mga pari, lakip si Serabias ug Hesabias ug ang 10 nila ka igsoon lalaki. ²⁵ Sa ilang atubangan akong gitimbang ang plata ug bulawan ug ang kagamitan nga gihalad sa hari alang sa Balay sa among Diyos. Gitimbang ko usab ang gihalad sa iyang mga magtatambag ug mga opisyal, ug sa tanang Israelita nga atua didto. ²⁶ Gitugyan ko kanila ang 650 ka bareta nga plata, mga gamit nga bali ug 100 ka bareta nga bulawan, 27 20 ka panaksan nga bulawan nga bali ug 1,100 ug duha ka makina nga bronse nga sama ang kantidad sa bulawan. ²⁸ Miingon ako: Mga hinalad mo kang Yahweh, ug balaang mga butang usab kining mga gamit. Kanang plata ug kining bulawan, kinasingkasing nga halad kang Yahweh, Diyos sa atong kagikanan. ²⁹ Ampingi kini ug tagoi hangtod nga matimbang sa mga lawak sa Balay ni Yahweh atubangan sa mga pangulo, sa mga pari ug mga Levita ug sa mga pamilya sa Israel diha sa Jerusalem.”

³⁰ Gidawat sa mga pari ug mga Levita ang tanan nga among natimbang: ang plata ug bulawan ug ang mga gamit aron dadon sa Balay sa atong Diyos sa Jerusalem.

³¹ Sa ika-12 ka adlaw sa unang bulan, namahawa kami sa Suba Ahava aron mangadto sa Jerusalem. Nag-uban kanamo ang kamot sa among Diyos ug gipanalipdan kami sa mga kaaway ug sa tanang litag sa panaw. ³² Miabot kami sa Jerusalem. Mipahulay kami didto sa tulo ka adlaw. ³³ Sa ikaupat, gitimbang namo sa Balay sa among Diyos, ang plata, bulawan ug ang

mga gamit, ug gitugyan kining tanan sa pari nga si Meremot, anak ni Urias, ug ni Eleazar, anak ni Pinehas, uban ang mga Levita nga si Josabad, anak kini Jesua, ug si Noadias, anak kini Binnui. ³⁴ Human mahip ug matimbang ang tanan, gilista ang kinatibuk-ang timbang.

³⁵ Naghalad ug mga sakripisyo sa Diyos sa Israel ang mga Judio nga namalik sa pagkabinihag: 12 ka batan-ong toro alang sa tibuk Israel, 96 ka kanding nga laki. Mga halad-sinunog kining tanan alang kang Yahweh. ³⁶ Pagkahuman, gihatod ang dikreto sa hari sa iyang mga gobernador ug mga opisyal tabok sa Suba, nga mitabang sa katawhan ug sa Balay sa Diyos.

Mahitungod sa nangasawa sa mga langyawng babaye

9¹ Pagkahuman sa tanan, giduol ako sa mga pangulo nga miingon: “Wala pa magpahilayo ang katawhan sa Israel, ang mga Pari ug ang mga Levita sa paganong katawhan. Gisunod pa nila ang hugawng binuhatan sa mga Kananeo, Heteo, Perezio, Yebuseo, Amonita, Moabita, Ehipsiyo ug Amorreo. ² Nagkuha silag mga babaye sa mga kaliwat niini alang kanila ug sa ilang kaliwat nga lalaki. Gisagol ang ilang balaang rasa sa rasa sa paganong katawhan niining yutaa. Mga pangulo pa ug mga opisyal ang nagpasiugda pagbuhat sa maong kasal-anan.”

³ Pagkadungog ko niini, gilangkat ko ang akong sapot ug kupo, gibunlot ang buhok sa ulo ug giibot ang bungot. Naglingkod ako nga masulob-on. ⁴ Gilibotan ako sa tanan nga nakahinumdom sa mga pulong sa Diyos sa Israel. Nahadlok sila sa kasal-anan nga gibuhat sa mga lalaking namalik gikan sa pagkabinihag. ⁵ Nagpabilin akong naglingkod ug luya hangtod sa oras sa halad sa hapon. Nianang tungora,

• **9.1** Ang mga Judio nakiglambigit sa mga lahi nilag tinoohan, kon dili sila lig-on, pili-grong masuyop ug madala sa langyawng pagtoo. Naghunahuna si Esdras nga ang Judiong katilingban mahimong lig-on ug makaamgo sa ilang katalagsaon kon maglikay sila pagpambit sa bisag unsang butang sa mga lahi kanila. Ug aron lunsay ug dili masagolan ang ilang tinoohan, iyang gidili ang pakigminyo sa dili Judio.

Wala maamgo ni Esdras nga makahaling kining panagbulag ug pagdumot batok sa ubang kaliwat, bisan kon gitudlo sa nangaging mga propeta nga ang tanang kanasoran masakop sa katawhan sa Diyos. Sa primero, ang estrikto nga pagtuman sa Balaod nanalipod kanila batok sa pagano nga impowensya; apan sa paglabay sa panahon nahimo kining paril nga naghimulag sa mga Judio sa ubang katawhan.

Ang mga babag nga gihimo ni Esdras epek-

mibarog ako sa akong kakapoy, gilangkat ko ang akong sapot ug kupo. Miluhod ako ug giisa ang akong kamot kang Yahweh, akong Diyos.

⁶ Miingon ako: “Diyos ko! Naulaw ako ug nalibog. Diyos ko, dili ako makahangad kanimo tungod sa among kasal-anan nga milapaw na sa among ulo. Sangko na sa langit ang among utang.

⁷ Gikan pa sa among katigulangan hangtod karon nalubong na kami sa kasal-anan. Gumikan sa among mga krimen, gitugyan kami sa kamot sa mga hari nga langyaw, lakip ang among mga hari ug mga pari. Gitugyan kami sa espada, sa pagkaulipon, sa pangawat ug nahimutang kami sa kaulawan hangtod karon. ⁸ Apan naluoy kanamo si Yahweh nga among Diyos niining ulahing mga adlaw. Nagbilin siya kanamog salin, ug iya kaming gipapuyo sa usa ka lugar sa balaang dapit aron mahatagan ug kahamanagway sa kinabuhi bisag mga ulipon. ⁹ Mga ulipon na kami, apan wala pasagdi sa Diyos taliwala sa mga ulipon. Gibakyaw niya alang kanamo ang iyang maluluy-ong kamot atubangan sa hari sa Persia aron mahatagan kamig kinabuhi. Busa, natukod pag-usab ang balay sa among Diyos. Naayo ang mga naguba ug aduna kamiy paril sa Jerusalem ug Juda.

¹⁰ Apan karon, among Diyos, unsa ang among ikasulti? Tinuod, gisalikway namo ang imong sugo. ¹¹ Imo kaming giingnan pinaagi sa imong mga propeta: ‘Ang kayutaan nga inyong adtoan aron panag-iyahon gihugawhugawan sa kasal-anan sa mga nasod ditto, ug gipuno sa malaw-ay nilang mga buhat ug kasal-anan. ¹² Busa, ayaw ninyog ipaasawa ang inyong mga anak nga dalaga sa ilang mga anak nga lalaki. Ayaw usab papangasaw-a ang inyong mga anak nga lalaki sa ilang mga anak nga dalaga.

tibo gayod nga milampus ug mahimo nga makita usab ang kabubut-on sa Diyos kaniadto. Ang mga Judio misagubang sa labing bangis nga panglutos (basaha ang Maccabeo). Unya, sa wala na si Cristo, nagkatibulaag ug nalagpot sila sa lainlaing nasod sulod sa kawhaan ka siglo. Daghan niini mga kristyanos nga nasod. Ditto, gilutos sila ug gisulayan nga makabig pagkakristyanos, ginamit ang bisag unsang paagi. Apan bisan pa niini, ang Judiong katawhan nagpabilang katawhan nga lahi sa uban diha sa kasaysayan. Siguro nga ang nakahimo kanila nga ingon niini mao ang kamaunongon sa Balaod. Alang kanatung kristyanos, makuhaan nato kining pagtutulan. Kon gitawag ta aron mahimong patubo sa pan alang sa katawhan, mopuyo ta nga walay pag-duda uban sa nagkadaiyag gitoohan; gikinahanglan usab ang tulumanon nga madawat sa tanan nga miapil niining katilingbana.

Basaha sa Ne. 13 ang dugang pa bahin ini.

Ayawg trabaho alang sa ilang kaharohay ug kaayohan. Magmalig-on kamo: kaon sa pinakalamian nga bunga sa yuta, ug mao kana ang inyong kabilin sa inyong mga anak hangtod sa kahangtoran.¹

¹³Human sa tanang nahitabo kanamo gumikan sa among kasal-anan ug sa among kadaotan, imong gipasaylo, among Diyos, ang among kadaotan ug gipatunhay ang pipila sa nahibilin dinhi. ¹⁴Unsaon namo pagpakaulaw pag-usab ang imong mga sugo ug pagpakigminyoay niining law-ay nga mga nasod? Dili ka ba masuko kanamo ug imo kaming lumpagon nga wala'y ibilin?

¹⁵Makataronganon ka, Yahweh, Diyos sa Israel! Nahibilin kami karon, ang gamayng salin. Ania kami sa imong atubangan, hinuotan ang among pagkamakasala. Dili kami makaharong sa imong atubangan.”

Gipalayas ang mga babayeng langyaw

10¹Samtang nag-ampo si Esdras nga nagluhod, naghilak, ug nagkompisal atubangan sa Balay ni Yahweh, gialirongan siya sa daghang Israelita – mga lalaki, babaye ug mga bata. Nagbakho usab sila sa tumang kapait.

²Unya, namulong si Secanias, anak ni Jehiel, usa sa mga apo ni Elam. Miingon siya kang Esdras: “Nagbudhi kami sa atong Diyos. Nangasawa kami sa mga babayeng langyaw nga taga dinhi niining yutaa. Apan may paglaom pa ang Israel. ³Makigsabot kami sa atong Diyos nga palayason kining mga babayehana ug ang ilang mga anak, sumala sa gipadayag ni Yahweh ug sa tanang nagtamod sa sugo sa atong Diyos. Matuman unta ang Balaod. ⁴Sigi, ikaw ang bahala. Magpaluyo ako kamino. Lig-ona ang kaugalingon, ug ikaw ang magmando.”

⁵Busa, mibarog si Esdras. Iyang gipapanumpa ang mga pangulo sa mga pari, sa mga Levita ug sa tiubok Israel nga buhaton nila ang ilang gisaad. Tinuod man, nanumpa sila. ⁶Pagkahuman, mibiya si Esdras sa dapit nga iyang nahimutang atubangan sa balay sa Diyos. Miadto siya sa kwarto ni Jehonanan nga anak ni Eliasib. Apan wala siya mokaon ug pan o moinom ug tubig. Hilabihan ang iyang gibati sa kasal-anan sa mga namalik gikan sa pagkabinihag. ⁷Gipahibalo sa tiubok Juda ug Jerusalem nga kinahanglan magtigom sa Jerusalem ang tanang namalik gikan sa pagkabinihag. ⁸Kon may dili makatambong sulod sa tulo ka adlaw, imbargohon ang tanang kabtangan. Lainon siya sa mga namalik gikan sa pagkabinihag sumala sa gikauyonan sa mga pangulo ug mga magulang sa lugar.

⁹Sulod sa tulo ka adlaw nagtigom sa

Jerusalem ang tanang taga Juda ug Jerusalem, ika-20 ka adlaw sa ika-9 ka bulan. Anaa sa hawan nga nataran sa balay sa Diyos ang tiubok katawhan. Nangurog sila tungod niining butanga ug tungod sa ulan.

¹⁰Mibarog ang pari nga si Esdras nga miingon: “Nagmasupilon kamo sa inyong pagpangasawa sa mga babayeng langyaw, busa, nadungagan ang kasal-anan sa Israel. ¹¹Angkona ninyo karon ang inyong kasal-anan atubangan ni Yahweh, ang Diyos sa inyong kagikanan. Sunda ang iyang gimbut-an. Palayo kamo sa katawhan niining yutaa ug sa mga babayeng langyaw.” ¹²Mitubag sa kusog nga tingog ang tiubok tigom: “Oo, buhaton namo ang imong gimando. ¹³Apan pagkadaghan sa mga tawo ug dili kita makapundo sa gawas tungod sa ulan. Gawas pa, dili kini madesisyonan sulod sa usa o duha ka adlaw lang kay daghan kaming nakahimo sa maong sala. ¹⁴Ang among mga pangulo nakapanubag alang sa asembleya. Sa gitakdang panahon nakaanhi ang anaa sa syudad nga nangasawag mga babayeng langyaw uban sa mga tigulang ug mga maghuhukom sa matag syudad. Sa ingon, mapahilayo kanato ang kasuko sa atong Diyos.”

¹⁵Misupak niini si Jonatan nga anak ni Asael, ug si Jozeyan, anak ni Tikva, ug ang mga Levita nga si Mesulam ug Sabetai. ¹⁶Apan gisunod sa mga namalik gikan sa pagkabinihag ang nadesisyonan. Sumala sa gisugo ni Esdras, ang pari, nagpili sila og mga pangulo alang sa matag hugpong sa katawhan. Personal nga gipinig ang matag usa kanila. Sa unang adlaw sa ika-10 ka bulan, nagtigom sila aron desisyonan kining butanga.

¹⁷Sa unang adlaw sa unang bulan, nahuman nilag butyag ang tanan mahitungod sa nangasawag babayeng langyaw.

Ang listahan sa mga sad-an

¹⁸Sa mga pari, nakaplagan ang nangasawag babayeng langyaw: sa banay ni Josue nga anak ni Jozadak, ug sa iyang mga igsoon: si Maaseias, Eliezer, Jorib ug Gedalias. ¹⁹Misaad sila nga palayason ang ilang mga asawa. Naghalad ang tagsa tagsa og usa ka karnerong laki nga sakripisyo alang sa kasal-anan;

²⁰sa banay ni lmer: si Hanani ug Zebadias;

²¹sa banay ni Harim: si Maaseias, Eleas, Semaya, Jehiel ug Uzias;

²²sa banay ni Pasur: si Elioenai, Maaseias, Ismael, Netanel, Jozabab ug Elasa;

²³sa mga Levita: si Jozabab, Simey, Kelaya o Kelita, Petahias, Juda ug Eliezer;

²⁴sa mga mag-aawit sa templo: si Eliasib ug Zakkur; sa mga gwardiya sa pul-tahan: si Sallum, Telem ug Uri;

²⁵ sa mga Israelita, sa banay ni Paros: si Ramias, Izias, Malkias, Mihamin, Eleazar, Malkias ug Benaya;

²⁶ sa banay ni Elem: si Matanias, Zacarias, Jehiel, Abdi, Yeremot ug Elias; ²⁷ sa banay ni Zattu: si Elioenai, Eliasib, Matanias, Meremot, Zabad ug Aziza; ²⁸ sa banay ni Bebai: si Jehonanan, Hananias, Zabbai ug Atlai;

²⁹ sa banay ni Bigvai: si Mesulam, Maluk, Jedaya, Jasub, Seal ug Yeremot;

³⁰ sa banay ni Pahat-Moab: si Adna, Kelal, Benaya, Maaseias, Matanias, Bezalel, Binnui ug Manases; ³¹ sa banay ni Harim: si Eliezer, Esiya, Malkias, Semaya,

Simeon, ³² Benjamin, Maluk ug Semarias; ³³ sa banay ni Hasum: sa Mattatta, Zabad, Elipelet, Keremai, Manases ug Simei; ³⁴ sa banay ni Bani: sa Maadani, Amram, Nel, ³⁵ Benaya, Bedeias, Keluhi, ³⁶ Wanias, Meremot, Eliasib, ³⁷ Mattanias, Mattenai ug Jaasai; ³⁸ sa banay ni Binnui: si Simei, ³⁹ Selemias, Natan ug Adaya; ⁴⁰ sa banay ni Zakkai: si Sasai, ⁴¹ Azarel, Selemias, Semarias, ⁴² Salum, Amarias ug Jose; ⁴³ sa banay ni Nebo: si Jeiel, Mattitias, Zabad, Zebina, Jaddai, Joel ug Benaya.

⁴⁴ Nangasawa silang tanan ug mga babayeng langyaw. Busa, gipalayas nila ang mga asawa uban sa mga anak.